REDACŢIUNEA,
Administraţiunea şi Tipografia
Braşov, piaţa mare *nr. 30.*
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimit.

INSERATE
se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele
BIROURI de ANUNŢURĬ:
în Viena: la N. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik.
în Budapesta: la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsebet-korut).

PREŢUL INSERŢIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 10 banĭ pentru o publicare. — Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seria 20 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXV.

„GAZETA“ iese în fiăcare ḑi.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe şése lunĭ 12 cor., pe treĭ lunĭ 6 cor.
N-riĭ de *Duminecă* 2 *fl.* pe an.

Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-riĭ de *Dumínecă* 8 francĭ.

Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la d-niĭ colectorĭ.

Abonamentul pentru Braşov
Administraţiunea, Piaţa mare, Têrgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe şése lunĭ 10 cor., pe treĭ lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 lunĭ 12 c., pe treĭ lunĭ 6 coróne. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 94. **Braşov, Luni-Marţi 30 Aprilie (13 Maiŭ).** **1902.**

Unde am ajuns!

Inainte de încheierea sesiunei sinodului eparhiei Aradului s'a discutat în sînul luĭ o cestiune de cea mai mare importanţă, nu numai bisericéscă, ci şi naţională.

A fost vorba de şcólele confesionale gr. or. din Bihor. Comisiunea scolară, care a avut sĕ se pronunţe asupra rapórtelor senatelor şcolare, a făcut straniă propunere de a-se „autorisa“ comunele bisericescĭ sĕrace din partea consistoriuluĭ sĕ céră ajutor dela stat şi peste suma minimală de 120 cor. Conform legiĭ dela 1893, numai faţă cu acele şcóle confesionale, carĭ vor pretinde o sumă ce trece peste 120 coróne, guvernul are dreptul de amestec în conducerea învĕţămêntuluĭ.

Ceea-ce a cerut dér comisiunea amintită, însemnă nicĭ mai mult nicĭ mai puţin, decât a espune făţiş şcólele din cestiune marelui pericul, de care noi Românii am căutat până acum a-ne feri cu încordarea estremă a tuturor puterilor nóstre.

Firesce că astfel de propunere n'a putut rĕmâné necombătută în sinod şi o contra-propunere a pretins de a nu se încuviinţa cererile de ajutor peste minim. S'a încins o discuţie lungă, vorbind mai multĭ pro şi contra, dér deodată se ridică vicarul Vasilie Mangra, pledând cu foc în favorul propunereĭ comisiuneĭ scolare; deodată vicarul dela Oradea găsesce, că scólele sĕrace din Bihor nu mai pot fi scăpate şi nu le rĕmâne decât ca milogindu-se pentru un ajutor mai mare dela guvern, sĕ priméscă ingerinţa acestuia în afacerile lor; de-odată acéstă faţă bisericéscă găsesce a fi lucrul cel mai „practic“ ca şcólele bihorene, ce stau sub conducerea sa, sĕ se arunce de bună voe în braţele maghiarisăreĭ, ce le aştéptă, punênd alternativa, că acele şcóle séu vor primi ajutorul guvernuluĭ şi atuncĭ vor rĕmâné cel puţin şcolĭ confesionale, séu nu vor primi ajutor peste minim şi atuncĭ vor fi închise ér în locul lor se vor ridica şcolĭ de stat.

Cu alte cuvinte vicarul Mangra preferă ca scólile sĕrace române de pe teritoriul Oradiei sĕ priméscă de bună voiă jugul desnaţionalisăreĭ, decât ca acest jug sĕ li-se impună cu forţa.

Nu cunóscem în detail discursul lui Mangra şi motivele, ce le-a adus în sprijinul părereĭ sale. Fóia din Arad spune, că ar fi vorbit „în cunoscinţă de causă“. Cei ce l'au sprijinit au fost ortacii luĭ cei mai bunĭ din Arad şi un protopop subordonat luĭ, şi, ca sĕ constatăm adevĕrul, l'a sprijinit prin votul sĕu şi majoritatea celor presenţĭ, primind cu 25 contra 14 voturĭ propunerea comisieĭ modificată de V. Mangra.

Până aicĭ tóte au mers cum au mers. Dér ceĭ 25 din sinod trebuiau sĕ scie, că mai esistă o opiniune publică română, care se va întreba cu mare mirare cum s'a făcut şi cum s'a putut face, ca un sinod românesc a celeĭ mai marĭ şi bogate diecese române sĕ ia, aşa numai dintr'odată fără de veste, o decisiune atât de funestă, care se opune diametral tuturor nisuinţelor poporului şi a bisericelor române în apĕrarea şcólelor şi a cultureĭ nóstre naţionale.

Până acum aşa sciearn, că nu ne póte fi nicĭ-decum indiferent, decă scólele nóstre confesionale vor fi orĭ nu espuse ingerinţeĭ directe a guvernuluĭ. Acum de-odată vedem pentru prima óră, că în cestiunea acésta gravă la Arad se face altă politică, pe care ceĭ-ce o fac o numesce „practică“ declarând pe ceĭ ce nu-s învoiţĭ cu ea de nisce „radicalĭ idealiştĭ“.

Privind lucrul mai de aprópe vom găsi însĕ cu spaimă, că nu „situaţia escepţională din Bihor“, cum ḑice fóia dela Arad, ci situaţia cu totul escepţională şi ne mai pomenită, creată de aceia, carĭ nu se sfiesc a esploata, în favorul lor personal séu în favorul egoist al clicei lor, causele nóstre cele mai sfinte naţionale şi bisericescĭ.

De ce vicarul Mangra tocmai acum pe neaşteptate a umblat a face sforţarea acésta de efect, stăruind ca chiar printr'un vot al sinoduluĭ sĕ se rupă zăgazurile, ce aveau sĕ apere şcólele românescĭ din Bihor, până când numai era cu putinţă, de povoiul desnaţionalisărĭi?

Ḑică cine ce va vrea, dér tótă afacerea acésta pré mirósă a manevră electorală. Intervenirea bombastică a vicaruluĭ Mangra în cestiunea înfrângereĭ şcólelor confesionale din Bihor pré bate la ochĭ şi se presentă ca un fel de *captatio benevolentiae* a celor dela cârmă pentru persóna sa.

Şi lucru curios! Fóia dela Arad a luĭ Mangra este sprijinită de „Egyetértés“ organul unguresc din Budapesta, singurul care a susţinut şi susţine constant candidatura vicaruluĭ dela Oradea. Fóia koşutistă, care trăesce în cea mai frumósă armonie cu fóia română dela Arad, dovadă deosebita interesare, ce-o arată acésta din urmă chiar şi faţă cu schimbările în redacţia luĭ „Egyetértes“ a înţeles tăiunea ḑ.cênd cu privire la discuţiunea sinodală, despre care am verbit mai sus: „Mangra în mod surprinḑĕtor s'a espus în cestiunea scólelor şi a împrăştiat orĭ ce nedumerirĭ, aşa că sinodul a primit propunerea sa, care póte sĕ fie un semn prevestitor de un viitor mai bun“.

Tóte le înţelegm. Inţelegem ca în împrejurările de faţă vicarul Mangra sĕ fie gata a întreprinde tot posibilul pentru-ca sĕ-şĭ vadă visul cu ochiĭ. Ceea-ce însĕ nu înţelegem şi nu vom puté înţelege nicĭodată este, că un numĕr considerabil de bărbaţĭ de frunte ai Sinodului par a fi uitat de-odată de tóte îndatoririle, ce li-le impun imperativ interesele cele marĭ naţionale-bisericescĭ, şi se hasardéză într'un mod fatal pe-o cărare, care nu va puté fi decât perniciósă causei nóstre românescĭ.

Crisa pactului. Sâmbătă s'a ţinut un *consiliu de miniştri* în Viena. *Koerber* a raportat *per extensum* asupra stadiuluĭ tratărilor cu Ungaria. Pe Sâmbătă se aştepta sĕ soséscă la Viena rĕspunsul guvernuluĭ unguresc la dorinţele austriace cu privire la pact şi la tariful vamal comun. Rĕspunsul însĕ n'a sosit. In urma acésta s'a luat în consiliul de miniştri hotărîrea, ca guvernul ungurosc sĕ fie din nou invitat a-şĭ da grabnic rĕspunsul şi de a încheia cât mai curênd întréga afacere a pactuluĭ.

Coróna ar fi declarat, că la nicĭ un cas nu-şĭ va da consentimentul pentru ruperea tratărilor şi a dat ambelor guverne sĕ cunóscă, că ar dori *un compromis* în interesul ambelor state.

Din delegaţiunĭ. Comisiunea budgetară a delegaţiuneĭ austriace a adoptat în şedinţa de Vinerĭ budgetul ordinar şi estra-ordinar al ministeriuluĭ de rĕsboiŭ. Aceeaşĭ comisiune a adoptat, cu apel nominal, cu 14 voturĭ contra 5, creditul de *38 milióne* cor. pentru procurarea nouelor tunurĭ cu obusiere. In cursul discuţiuneĭ ministrul de rĕsboiŭ *Krieghammer* a constatat, că nouele tunurĭ pentru artileria de munte, precum şi nouele obusiere, rĕspund la tóte exigenţele serviciuluĭ. Ministrul a mai adăugat, că esperienţele cu nouele tunurĭ de artilerie de munte nu vor fi terminate, decât la primăvară.

In şedinţa de Sâmbătă a delegaţiuneĭ austriace, comisia budgetară, s'a desbătut şi s'a primit budgetele ministeriilor de marină, finance comune şi a curţiĭ de compturĭ superióre. Discuţiile au fost scurte.

Majestatea Sa şi teritoriul vamal independent. „*Pesti Hirlap*“ scrie, că în cercurile politice se vorbesce, că Majes-

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“.

Schärding.*)

Schärding!.. Câte amintirĭ nu mi-se légă de numele acesta!

Cu tóte că nu am petrecut în mijlocul luĭ, decât o ḑi şi o nópte, par'că-l am înaintea ochilor, cu tóte ciudăţeniile luĭ, cu stradele întortochiate, cu pleópele închise de somn, cu spiritul luĭ de burghez mărginit.

De Schärding mi-se légă primele amintirĭ de călĕtorie prin Austria de sus, călătorie, care am făcut'o vara trecută şi acum viu sĕ-mĭ descarc, ce am pe inimă, sĕ împărtăşesc, ce am vĕḑut, ce am auḑit în acest orăşel.

In 6 Iulie, am pornit din capitala Austrieĭ spre Schärding.

La gara de Vest lume multă. Escursioniştĭ în costumurĭ de tirolezĭ, sacĭ plinĭ de provisiune, vuet şi harababură mare. Dăm de o societate română. Vorbiau când românesce, când îndrugau la cuvinte franţuzescĭ.

— „Incătrău Monsieur?“ mĕ adresez către unul.

— „Spre Wörishofen, la cura luĭ Kneipp! Dér d-vóstră?“

— „La Schärding!“

— „Unde-i Schärdingul?“

— „Austria de sus!... Mai aprópe! Tot cura luĭ Kneipp! Ei, poftiţĭ şi d-vóstră acolo, sĕ fim împreună! Wörishofen e prea departe“.

— „Nu tocmai. Mâne suntem acolo! E mai bine la Wörishofen! Acolo cunóscem locurile!“

Urmăm convorbirea. Ne recomandăm. Domnii din România, merg pe vară la Kneipp, ḑic ei, noi povestim despre Schärding, despre cura luĭ Kneipp şi ne pomenim cu trenul în mişcare şi — înainte!

Alérgă nebunesce, noi privim prin geam regiunile frumóse, pe lângă carĭ trecem; la Wells ne dăm jos, schimbăm trenul şi ajungem la órele 2 după amiaḑĭ la staţiunea Schärding.

Părăsim gara îmbrobodită în verdéţă, ne urcăm într'un omnibus respectabil şi ne îndreptăm privirile încóce şi încolo. Pustiu, numai de departe vedem începutul uneĭ micĭ promenăḑĭ. Sórele ardea straşnic, încât vecina de lângă mine a tras perdéua la geam.

Asta m'a făcut atent. Mĕ uit la vecinii noştri. Intr'un colţ un bĕtrân moţăe cu ţigara în mână. La fie-care sdruncinătură a omnibusuluĭ pe drumul plin de prav, bĕtrânul îşĭ ridică pleópele, înroşite de nesomn, pentru-ca sĕ le închidă éră. Scrumul dela ţigară i-se risipesce pe pantalonĭ.

Intr'alt colţ două domnişóre tinere... Una îmbrăcată de călĕtorie cu geanta la o parte, cu un voal des pe obraz, strînge cu drăgălăşie mâna celeilalte. Aud ce vorbesc.

— „De ai scí cât de urît mi-a fost pe aicĭ! Dér lasă, ai venit tu! Ce bine-mĭ pare!“ şi clipesce gingaş din ochĭ, pe când i-se ivesce în colţul guriţeĭ un zîmbet nevinovat. „Veḑĭ, tótă lumea dórme“ în Schärding, ar fi mirare sĕ nu dormă cineva pe timpul acesta.

— „Dér fratele tĕu ce face?“

— „Oh, s'a dus sĕ nu se mai întórcă. Cum sĕ stea aicĭ? S'a dus la Gmunden!.! Acolo e viéţă! Aicĭ numai ceĭ bĕtrânĭ séu bolnavĭ!“

Şi conversaţia întreruptă de esclamaţiunĭ de mirare, séu de câte un rîs naiv, îşĭ urma cursul vioiŭ şi sburdalnic.

Sdruncinătura omnibusuluĭ ne făcea nervoşĭ. Trecem peste un pod, ce duce peste un braţ al Innuluĭ! Mititel, care şoptind cu sfiala unuĭ flăcăiandru neîndemânatic...

Étă şcóla orăşenéscă zidită în stil helveţian. Mai mergem puţin şi suntem în piaţa principală.

Inaintea hoteluluĭ „Altmann“ ne oprim şi dăm o raită prin piaţă.

Sunt órele 2 după amiaḑĭ o căldură de nesuferit. Pe stradele ciudate şi întortochiate, nu e ţipenie de om.

In mijlocul pieţeĭ têrgşoruluĭ stă o fântână, care pare a-şĭ cânta supĕrarea uneĭ vieţĭ netrăite. Afară de clipotilul apeĭ pe pétra rece, nu se aude alt sgomot.

Toţĭ s'au dat odihneĭ...

*) Orăşel în Austria de sus, 6 óre depărtare de Viena, lângă rîul Inn, aprópe de Passau.

tatea Sa monarchul ia cea mai hotărîtă posiție față cu teritoriul vamal independent. Când unul din bărbații politici a lansat idea separațiunei economice, Maj. Sa sĕ fi dis:

— *Atuncĭ de geaba am trăit șépte-deci de anĭ.*

In cestiunea alegerii de episcop la Arad.

Este cunoscută atitudinea, ce au luat'o cei vre-o 25 membrii ai Sinodului din Arad în fața comunicării Metropolitului, că nu póte primi terminul pus din partea consistoriului aradan pentru alegerea de episcop în Arad.

„Telegraful Român" dela 10 Maiŭ n. ocupându-se la loc de frunte cu cestiunea acésta, constată mai întâiŭ, că Statutul organic dispune în privința acésta, că în cas de vacanță alegerea de episcop are sĕ se facă în decurs de trei lunĭ. Tot Statutul organic dispune, că consistoriul eparchial, care conduce trebile în timpul vĕduviei scaunului episcopesc, face dispozițiunile trebuinciόse pentru convocarea Sinodului electoral, cerêndu-șĭ *inviațiunile dela Metropolitul*, care încă se va îngriji, ca în timp de trei lunĭ sĕ se întregéscă scaunul episcopesc vĕduvit. (§ 98) Paragraful următor din statut spune, că „alegerea de episcop o conduce „Metropolitul, orĭ un mandatar de al sĕu".

Metropolitul a comunicat din vreme consistoriului din Arad, că doresce, ca însușĭ în persónă sĕ conducă actul de alegere.

Intr'aceea Consistoriul din Arad și cel din Oradea-mare — *fără a cere inviațiunĭ dela Metropolitul* — a aflat de bine sĕ pună terminul de alegere pe diua de 11 Maiŭ și a notificat Metropolitului *numai* hotărîrea acésta, cerêndu-i consentimentul. I. P. S. Sa Metropolitul *n'a putut accepta* terminul pus din partea Consistoriului aradan, căruia i-a dat următorul rĕspuns:

— „Nr. 133 M. Intre afacerile, carĭ după instituțiunile canonice și după dispozițiunile Statutului organic compet metropolitului provincial, în casul când scaunul episcopesc în eparchie întră în vacanță, locul de frunte 'l ocupă conducerea actului electoral spre întregirea scaunului episcopesc vĕduvit.

„Incă prin literele mele din 23 Martie a. c. Nr. 102, adresate Veneratului Consistoriu, mi-am reservat a aduce în deplinire tóte celea, carĭ statutul organic în §-ii 96—105 le pune în competința și în datorința metropolitului, și conform acestora intențiunea mea este, sĕ conduc în persónă actul alegerii episcopului în rĕstimpul statutar de trei lunĭ, ceea-ce cu ajutorul lui Dumnedeu voiŭ și face.

„Venind acum a reflecta la însașĭ diua alegerii, necesitat sunt, nainte de a lua o resoluțiune fixă în acéstă privință, sĕ țin cont de esigențele multifariilor mele obligăminte, cari 'mĭ ocumbă în grad superior și în mod eminent tocmai acum în timpul sinodului archidiecesan, chiămat a resolvi probleme de mare importanță, a căror urgentă efectuire nu admite amânare — și necesitat sunt a-mĭ consacra timpul și activitatea pentru alte afacerĭ ale ambelor mele oficii, la archidiecesă și la metropolie, carĭ afacerĭ nu depind dela mine, ci din contră, 'mĭ reclamă în mod imperios jertfa acomodării mele la postulatele lor.

„In vederea acestor împrejurărĭ, carĭ se impun cu forță elementară, peste putință 'mĭ este a combina și chiar a fixa încă de acuma diua, care 'mĭ va fi dată pentru a asista la sinodul eparchial electoral și a conduce alegerea episcopului, și din acésta causă nu pot accede cu consensul meu la propunerea, ce mi-o face Ven. Consistoriu în literele sale din 18 a curentei Nr. 2316, cotemplând adecă efectuirea alegerii pentru diua de 18 Aprilie (11 Maiŭ) a. c., ci îngrijit ca până aci, așa și de acum înainte, ca alegerea episcopului sĕ se efectuéscă cu stricta observare a normelor bisericescĭ, anume și în privința timpului statutar, îmĭ reserv a veni însu-mĭ și a tracta cu Ven. Consistoriu cestiunea convocării sinodului eparchial electoral și fixarea dilei de alegere, îndată ce voiŭ afla momentul disponibil, când se pot satisface în aceeașĭ mĕsură tuturor datorințelor mele și aicĭ și acolo.

„Până atuncĭ Ven. Consistoriu sĕ nisuéscă a conduce trebile eparchiei în înțelesul instituțiunilor bisericescĭ, pe cum indică și statutul organic în §-ul 89.—Sibiiu, 19 Aprilie 1902. **Ioan Mețianu** m. p., archiepiscop și metropolit".

S'au aflat ómenĭ, din sînul bisericei nóstre. — continuă „Telegraful Român" — carĭ au dat o restălmăcire greșită faptului, că I. P. S. Sa Metropolitul n'a putut adera la terminul pus de consistórele din Arad și Oradea-mare pentru alegerea de episcop, și au format punct de acusație chiar din rĕspunsul acesta al Inaltpreasfinției Sale, învinovățindu-l, că se pune *de-asupra legii.*

Departe sé fie dela noi gândul de a voi sĕ-i combatem, sĕ-i convingem și sĕ facem sĕ înțelégă aceea ce e atât de ușor de înțeles, și ce reiese clar din înseșĭ faptele înșirate, — *corectitatea și legalitatea* punctului de vedere al Inaltpreasfinției Sale. Ci tot ce voim sĕ facem, este constatarea, că la alegerea de episcop din Caransebeș, în urma decedării fericitului *Popasu,* terminul de alegere a fost stabilit după-ce a urmat întâiŭ un schimb de acte oficiale între fericitul metropolit *Miron* și consistoriul diecesan caransebeșan, și amĕsurat dorinței metropolitului — precum s'a practisat și urmat la tóte alegerile de episcop.

Corect era decĭ, după părerea nóstră, décă și consistoriul din Arad proceda astfel și înainte de a fi pus terminul de alegere, ar fi cerut aceea ce prescrie și Statutul organic: *„inviațiunĭ dela metropolitul"*, — respectând astfel dreptul asigurat în lege pe séma metropolitului".

Al doilea fapt, pe care voim a-l constata este acela, că tocmai contrar vederilor esprimate în sinodul arădan, unde chestia a fost tratată în urma unei interpelărĭ: agitația cea mare, care stăpânesce astădĭ spiritele deputaților întrunițĭ în sinodul ordinar diecesan din Arad, póte sĕ formeze motiv de înaltă ordine mai curênd *pentru amânarea alegerii*, decât pentru ținerea alegeriĭ, în mijlocul acestor agitațiunĭ, carĭ pot sĕ producă marĭ sguduirĭ de carĭ biserica trebue ferită, când și de altcum e supusă la atacurĭ destule, venite din afară.

Ne este încă în vie memorie modul cum a decurs ultima alegere de episcop în Arad, când agitațiile nu luaseră dimensiunile pe carĭ le au acuma, și totușĭ s'au comis acte de necuviință, s'au huiduit și insultat persóne onorabile și încărunțite în serviciul bisericei, lucrurĭ carĭ nu se întêmplă nicĭ la alegerile de pe sate, e decĭ cu atât mai de regretat, când le vedem la corporațiunĭ, în carĭ e representată flórea inteligenței nóstre.

Prin amânarea alegerii agitațiile nu vor cresce decĭ, ci spiritele se vor calma, pentru-ca întrunite de nou la timpul sĕu în sinod eparchial electoral, sĕ potă cădé în liniște de acord cu privire la cel mai vrednic de a ocupa scaunul episcopesc din Arad....

„Corda Fratres."

Ni s'a trimis la redacție o colecție de diare italienescĭ, carĭ se ocupă pe larg cu congresul național al secțiunei italiene a federațiunei „Corda Fratres", cu rolul frumos, ce l'au avut delegații românĭ în acel congres, precum și cu apelul adresat studențimei italiene de către d-l Lucian Bolcaș. Ne avênd timpul și spațiul necesar pentru a reproduce tóte aceste articole atât de favorabile aspirațiunilor române, cităm numai câte-va din ele.

„La Nuova Sardegna" din Sassari (Nr. 105 din 18 Aprilie 1902) publică un lung și fórte avêntat articol sub titlul: *„La Corda Fratres" e il sentimento di nazionalità."*

„L'ora" din Palermo în două numere (13 și 14 Aprilie 1902) publică articole sub titlul *„La chiusura del Congresso nazionale della Corda Fratres."*

„Corriere Friulano" din Gorizia a publicat în numĕrul sĕu dela 12 Aprilie un articol de asemenea fórte favorabil sub titlul: *„Nazionalità al Congresso degli studenti a Budapest."* In acest articol se fac elogii frumóse doctorului cavaler *Efisio Giglio Tos*, din Turin, care dela începutul înființării federațiunei „Corda Fratres" și până acuma în tot d'auna a stat alăturea cu Românii, *combătênd pe adversarii noștri, și sperăm, că și în viitor va continua* a face defensiva dreptății și adevĕrului prin elocința rară isvorită din adâncile sale cunoscințe.

Marele diar *„L'Indipendente"* din Triest în numĕrul sĕu 8610 dela 16 Aprilie consacră causei nóstre două colóne întregĭ într'un prim articol întitulat: *„Per gli studenti Rumeni."*

Șvabii din Bănat.

Nimic nu este mai îmbucurător, de cât redeșteptarea națională a Șvabilor din Banat, o populațiune, care numĕră 800.000 de suflete și carĭ până mai erĭ alaltă-erĭ erau considerațĭ ca perduțĭ pentru poporul german și bunĭ de-a forma, ca o massă inconscientă, material brut pentru sporirea numĕrului renegaților.

De vr'o 2—3 anĭ încóce s'a operat o schimbare radicală în spiritele harnicilor și îndelung răbdătorilor Șvabĭ. Demnitatea lor națională s'a revoltat vĕdênd nedreptățirile, ce li se aduceau dilnic pe terenul instrucțiunei, justiției, administrațiunei etc. și cei, ce erau credutĭ morțĭ, s'au deșteptat și protestéză.

„Inaltul" guvern, care în orĭ ce manifestație naționalistă caută agitatorĭ, a acusat în diferite rîndurĭ pe Sașĭ, că numai ei ar fi de vină, că au aruncat tăciunele naționalismului între Șvabĭ și au stricat de-abinele trebșórele maghiarisătorilor. D-l ministru-președinte Szell, se dice, că ar fi amenințat chiar în diferite rîndurĭ pe Sașĭ cu represalii, când se întîmpla sĕ mérgă vr'o deputațiune săséscă la el, — pentru neiertata crimă, ce ar fi comis'o, trimițênd fraților lor din Bănat un cuvênt de îmbărbătare.

Ceea-ce este însĕ mai trist în acéstă mișcare de regenerare națională, este faptul, că preoții Șvabilor, nu numai că nu țin cu credincioșii lor, dér din contră fac servicii adversarilor, acusând pe propriĭ lor fii sufletescĭ de trădare de patrie și de agitațiunĭ pangermaniste.

Intre acești preoțĭ nevrednicĭ se numĕră și d-l Kovacs Lajos, capelan în St. Hubert, care a debutat cu mai multe articole prin foile unguresci în potriva credincioșilor sĕi.

Ca rĕspuns la invectivile capelanului, cetățenii din comunele S. Hubert, Seultour și Károlyliget au convocat o întrunire poporală, cu scop de-a protesta contra capelanului. Kovacs a avut obrazul sĕ se presente și el la adunare, dér când i s'au cetit articolele în traducere germană, cei vr'o 600 de cetățenĭ au strigat: Afară cu el! Sĕ-l dăm afară! Rușine, minciună etc.

S'au presentat două proiecte de resoluțiune, una redactată în termenĭ energicĭ și demnĭ, presentată de țĕranul Christof Hollinger din St. Hubert, și alta presentată de parochul Scheffer.

Pentru caracterisarea dispoziției, ce domina în adunare, ajunge a releva, că proiectul parochului n'a întrunit decât *trei voturĭ.*

Scirea acésta o luăm din „D. T. f. U." și am publicat-o făcêndu-ne observațiile nóstre, pentru-ca sĕ se vadă, cât e de trist și desolant tabloul, când vedi un popor vrednic, cum sunt Șvabii din Bănat, calomniațĭ de înșișĭ preoții lor. De altă

Chiar și plopii, dela marginea șoselei, au ațipit par-că legănațĭ de visurĭ. In păduricea din apropiere, lacul îșĭ scutură din când în când brațele amorțite de repaos și atuncĭ gâscele și rațele îșĭ sburlesc albele pene, trezite de mișcarea neobicĭnuită.

Și casele dorm acoperite cu un strat de aer încăldit la razele sórelui. Coperișele cu țiglă roșie, afumată, păreții boițĭ în culorĭ strigătóre: roșu, vênăt, verde. Oblónele închise, carĭ se asémĕnă pleópelor unui om când dórme, porțile marĭ, închise, totul, totul pare a-ne șopti: „Sst! Sssst! Nu lărmuițĭ! Sunt 2 óre! Dorm stăpânii!"

Căldura năbușitóre te ține în casă și somnul ți-se furișéză pe negândite printre gene și întinde vĕlu-i magnetic pe dinaintea ochilor obosițĭ.

Minunea minunilor!... O făptură omenéscă trece pe lângă noi... A! Kneippian! Are ghete după rețeta lui Kneipp și merge făr' de nicĭ o grije...

Intrăm în restaurant... Hotelierul, un Neamț, ne poftesce sĕ ocupăm loc și ne întrébă, décă stăm mai mult în Schärding?

O fată de serviciŭ ne aduce beutură și ne ofere lista de bucate.

Intrebăm pe fată, décă aicĭ se dau concerte?

„Da", rĕspunsa fata, „în fie-care Sâmbătă".

— „Și lumea, când iese la plimbare?"

— „Către séră și diminéța".

In sala vecină doi tinerĭ îșĭ alungau urîtul cu o partidă de biliard.

După-ce am gustat ceva, eșirăm érășĭ pe stradă, trecem podul de peste Inn, ce forméză granița și ajungem în Bavaria.

A trece în Bavaria și a nu bea bere, ar fi sĕ vină cine-va la Brașov și sĕ nu se urce pe Têmpa. — Am întrat decĭ într'o grădină și ne-am rĕcorit cu câte un păhar de bere. Berea era fórte bună și pentru 3 pahare n'am platit decât 12 creițarĭ.

Abia plătirăm berea și étă, că nisce norĭ se îngrămădiră pe ceriŭ. Se apropie o furtună.

— „Hei, birjar, sĕ ne ducĭ la hotel!"

— „Cu plăcerea rĕspunse birjarul, un Neamț tînĕr cu umerii ridicațĭ, fața tipică de țĕran austriac.

— „Vine plóia!" dice întorcêndu-se pe capră. Cuvintele-i sunt întrerupte de bubuiturĭ prelungite, la audul cărora tresărim fără de voie.

— „Ce-i asta?"

— „Tunurile de vremea rea!" ne rĕspunde și arată cu biciul nisce urlóie întunecate, din gura cărora eșiau vîlvătăi de foc.

— „Cum e asta?"

— „D'apoi sperie norii de plóie, ca sĕ mérgă în altă parte".

Erau tunurĭ de tempestate (Wetterkanonen), cu carĭ se esperimenta tocmai atuncĭ în Austria-de-sus și Italia.

Ajungem la birt.

— „Cât am sĕ-țĭ plătesc?"

— „Cât vreai!" rĕspunde flegmatic.

— „Cum? Unde-i tariful?"

— „Așĭ! Numai un bacșiș! Am fost trimis cu un domn până la gară. Aia sunt banii stăpânului! De întors n'a fost vorba! Dă-mĭ ce vréi!"

Scot o corónă.

„Destul va fi atât!"

„Mulțumesc d-le!" și érășĭ flegmatic se suie pe capră și dispare la o cotitură.

Am întrat în otel. Era o societate de Kneippianĭ, carĭ se adăpostiseră în sală dinaintea ploii.

Cu tóte tunurile de tempestate s'a deslănțuit o plóie sdravĕnă.

Lămpile s'au aprins, societatea a început, de petrecere, un joc de cărțĭ. Tinerĭ, bĕtrânĭ, cu toții aveau înaintea lor câte un ceai, după cum ordonă cura lui Kneipp.

Nouĕ ne era urît de mama focului. Un volum vechiŭ din „Fliegende Blätter" l'am rĕsfoit de decĭ de orĭ, am urmărit jocul bilelor de biliard și, în fine, am chemat pe birtaș.

— „Plătim, d-le, și mâne diminéță plecăm la Gmunden".

Diminéța, la plecare, birtașul ne petrece cu un aer posomorît, par' că ar fi vrut sĕ spună: Sciu, că nu vĕ mai întórcețĭ!"

H. P. P.

parte sĕ se vadă purtarea demnă a acestui popor, care scie sĕ-şĭ apere drepturile şi sĕ-şĭ esprime indignaţiunea faţă cu asemenea păstorĭ năimiţĭ!

Sinodul archidiecesan din Sibiiu.

Sibiiu, 9 Maiŭ n.

Şedinţa V.

S'a ţinut în 8 Maiŭ n. d. a. la órele 4. Inainte de a întra în ordinea de ḑi protopresb. G. *Şagău* propune, ca în proxima sesiune Consistorul sĕ presente un proiect despre sistemisarea *remunerării catecheţilor dela şcólele streine.*

La ordinea de ḑi urmézá afacerĭ de ale comisiunilor *organisătóre* (câte-va petiţiunĭ), *bisericéscă*. In cestiunea *dotaţiunei preoţilor* (întregirea dela stat) se cetesce raportul Consistoriului şi se ia la cunoscinţă, avênd consistoriul sĕ tragă în cercetare disciplinară în viitor pe toţĭ preoţii, carĭ se adreséză autorităţilor *civile* în cestiunea întregirii salariului.

Comisiunea propune şi sinodul admite „Catechismul" lui S. Popescu, ca manual pentru şcólele medii şi în pedagogie.

Urméză comisiunea *şcolară*. Consistoriul e însărcinat sĕ studieze cestiunea înfiinţării unei *foi pedagogice*. Cu privire la instituirea în mod interimal a celor trei profesorĭ noi dela Seminarul Andreian, comisiunea constată, că nicĭ unul din ei n'are esamenul cerut de statutul organic şi de regulament, şi propune, ca Sinodul sĕ nu procedeze la alegerea lor. Se primesce propunerea comisiunei, cu adaosul deputatului Cosma, ca respectivii sĕ fie îndrumaţĭ sĕ facă esamenul recerut în decurs de un an, décă vréu sĕ fie aleşĭ. In legătură cu acest obiect, comisiunea şcolară propune compunerea unui regulament pentru esaminarea profesorilor. Deput. A. Vlaicu cere şi sinodul admite ca regulamentul sĕ se estindă şi asupra profesorilor dela şcólele medii.

Se respinge cererea d-lui Dr. I. Petran de a i-se admite cartea „Gramatica română" ca manual pentru şcóle, şi a d-lui I. Dariu de a i-se admite în şcóle cartea „Curs practic de limba maghiară".

Şedinţa se ridică la órele 6.

Şedinţa VI.

S'a ţinut în 9 Maiŭ n. la órele 9 a. m. Dupa cetirea şi autenticarea protocolului şedinţei a IV, la ordinea ḑilei a urmat alegerea a 2 asesorĭ ordinarĭ în senatul strîns bisericesc. Alegerea se efeptuiesce prin vot secret. Presenţi sunt 47 deputaţĭ. Făcêndu-se scrutiniul, se constată, că s'au dat 47 ţidule, şi votându-se pentru ambele posturĭ de-odată, se constată, că părintele Nicolae *Ivan* a întrunit 43 voturĭ, ér secretariul consistorial Dr. Elie *Cristea* 42.

Escelenţia Sa enunţând resultatul alegerii, conform disposiţiunilor statutului nostru organic întăresce pe ambii aleşĭ în posturile de asesorĭ ordinarĭ ai senatului bisericesc.

La ordinea ḑilei urméză comisia *financiară*, care prin raportorul ei Dr. *Vecerdea* propune, ér sinodul decide, ca fondul şcolar pentru a cărui înmulţire e mai mare necesitate, sĕ se augmenteze anual cu 4000 coróne din fondul general administrativ şi din fondul bisericesc.

Raportul general despre *fundaţiunea Andronic*, din care se constată, că în anul trecut s'au distribuit ajutóre la 150 petenţĭ (calfe şi ucenicĭ) suma de 9940 coróne, se ia la cunoscinţă.

Raportul comisiunei *administrative* a fundaţiunei Şaguna, din care se vede, că în anul trecut s'a distribuit ajutóre la bisericĭ în sumă de 7800 coróne, ér la şcóle în sumă de 3787 coróne — fiind de present averea totală a acestei fundaţiunĭ în sumă de 367.889 coróne — se ia la cunoscinţă, cu adusele făcute de deput. *Herman*, care rógă comisia, că la votarea ajutórelor sĕ fie cu deosebită atenţiune la bisericele din centre mai însemnate, şi al deputatului Dr. *Mihu*, ca fundaţiunea acésta încă sĕ concurgă la zidirea catedralei.

Raportul general al fiscalului consistorial, din care se vede, că archidiecesa are numai 13 procese, carĭ tóte sunt în curgere, se ia spre scire.

Tot comisiunea financiară prin raportorul ei *Vlaicu* presentă conspectul debitorilor la fondurile şi fundaţiunile archidiecesane, cu adausul făcut de dep. Dr. Mihu, ca procentele de pe împrumuturile hipotecare sĕ se încaseze punctual.

Se ia la cunoscinţă şi conspectul despre rentabilitatea procentuală a realităţilor, şi se apróbă tóte socotelile, aflându-se în perfectă ordine.

De asemenea se aprobă socotelile tipografiei şi librăriei archidiecesane pe anii 1899 şi 1900, — şi se votéză bugetul consistoriului archidiecesan.

Urméză raportul comisiei *petiţionare*, care prin raportorul ei Baptist *Boiu* propune, ér sinodul transpune rugările întrate la Sinod consistoriului spre competentă resolvire.

După acésta se votéză diurnele, banii de quartir şi spesele de călĕtorie ale deputaţilor sinodalĭ pentru sesiunea actuală în sumă de 3419 coróne 54 banĭ.

Escelenţia Sa constatând, că Sinodul şĭ-a terminat tóte agendele avisate la competenţa sa pentru sesiunea actuală, mulţămind mai întâiŭ lui Dumneḑeu, apoi d-nilor deputaţĭ pentru ajutorul, zelul şi bunăvoinţa de carĭ au fost conduşĭ întru îndeplinirea datorinţei faţă de afacerile s-tei nóstre bisericĭ, declară sinodul de închis.

La cuvintele părintescĭ ale Escelenţiei Sale, deputatul Ioan cav. de *Puşcariu*, în numele deputaţilor mulţumesce Escel. Sale pentru zelul şi bunăvoinţa cu care a condus desbaterile sinodului, şi încheie în esclamările sinodului: „Exelenţia Sa sĕ trăiéscă".

Rip.

SCIRILE DILEI.

— 29 Aprilie v.

Serbarea încoronării regelui Eduard al Angliei se va face în ḑiua de 12 Iunie. La 13 Iunie va fi defilarea cortegiului de încoronare; la 14 va fi revista flotei; la 16 va fi mare serbarea la parcul din Windsor, ér la 19 un mare lunch.

Escursioniştĭ saşĭ în Bănat. După cum cetim în ḑiarul naţionalist german din Timişóra *„Deutsches Tageblatt für Ungarn"*, vre-o 36 de elevĭ agricolĭ din Hĕlchiu, lângă Braşov, sub conducerea învĕţătorului lor, Rudolf Chrestel, au făcut o escursiune de studiu în mai multe oraşe din Bănat, unde au fost primiţĭ în mod ospitalier de către conaţionalii lor din acele părţĭ. In Marienfeld însĕ s'a întêmplat un incident. Şvabii de-acolo au vrut sĕ dea o petrecere cu dans în onórea tinerilor escursioniştĭ, însĕ notarul comunei, care în ignoranţa lui credea, că escursioniştii ar fi Saşĭ din Germania, nu voia sĕ le dea licenţă pentru acéstă petrecere. A trebuit sĕ intervina energic advocatul Dr. N. Erling şi numai după-ce notarul a fost luminat, că nu e vorba de vre-o trădare de patrie — s'a dat licenţa.

Omor înfiorător. In comuna Silivaş din comitatul Cluşiului s'a întêmplat un omor înfiorător. Nicolae Pop din numita comună avea reputaţia de om bogat. Cu gândul de a-l jefui, pĕtrunseră într'una din nopţile trecute în casa lui nisce tâlharĭ. Nicolae durmia într'o odaie, unde durmiau şi cele 2 fiice ale lui, Maria în etate de 18 anĭ, şi Amalia, în etate de 14 anĭ. Fetele durmiau amêndouĕ într'un pat. Aşa după mieḑul nopţii se treḑesc în gemetele tatălui lor. Repede sar din pat, spre a-i da ajutor, când colo nisce mânĭ puternice le-au oprit şi au început sĕ le sugrume. Fetele au leşinat. Când s'au treḑit şi au dat alarma, tatăl lor zăcea mort. Medicul a constatat, că i-s'au frânt 11 cóste şi a fost în acelaşĭ timp strangulat cu o funie. Ucigaşii au furat 30 fl. Nu s'a putut da până acuma de urma lor.

Institutul oculistic din Braşov. Sub conducerea d-lui Dr. August *Fabritius*, medic primar şi director al clinicei de ochĭ r. u. de stat din Braşov, au fost căutaţĭ în cursul anului trecut 610 bolnavĭ de ochĭ (322 bărbaţĭ, 288 femei), ér 383 esternĭ au fost trătaţĭ ambulatoric. După naţionalitate au fost: 395 Ungurĭ, 136 Românĭ, 74 Germanĭ, 5 alte naţionalităţĭ. Din aceştia s'au vindecat 363, s'au îndreptat în mod simţitor 238 şi numai 1 a părăsit institutul nevindecat. S'au facut cu totul 178 operaţiunĭ. Din acestea 92 de operaţii au fost de cataractă, din carĭ 91 au reuşit pe deplin. D-l Dr. Fabritius a făcut cu totul în timp de 18 anĭ 2238 de operaţii, dintre carĭ 936 de cataractă. Pe lângă d-sa institutul mai are ca medic secundar pe Dr. Alfred Jekelius. Institutul esistă de 45 anĭ, însĕ până în ḑiua de astăḑĭ tot cu caracter provisoric.

Preotul cel mai bĕtrân din Bucovina, archipresbiterul-stavrofor, Grigore *Procopovicĭ* din Berhomet, a repausat în etate de 92 anĭ. Procopovicĭ a funcţionat ca preot în aceeaşĭ comună începênd dela anul 1836. Născut la 1810, hirotonit la 1836 şi numit la Berhomet, la 1837 paroch, la 1873 protopresbiter, la 1887 archipresbiter, repausatul şĭ-a îndeplinit funcţiunea de preot până la mórte. El a murit de bĕtrâneţe.

Boxerii. In China au reapărut Boxerii. Ei se luptă acum şi bombardéză oraşele cu tunurĭ moderne. La Namingfu au fost omorîţĭ peste 400 de ómenĭ în timpul unei bombardărĭ, care a durat trei óre.

Din raportul medicului primar pe luna Aprilie, presentat comitetului administrativ al comitatului Braşov de către titularul d-l Dr. Mih. *Hantz*, vedem, că starea sanitară a comitatului nostru a fost satisfăcĕtóre în tot comitatul, afară de comuna *Rêşnov*, unde în numita lună s'au întêmplat 41 casurĭ de mórte (din 203 câte au fost în tot comitatul). In Rêşnov au bântuit în mod epidemic scarlatina şi meningita.

Ungurĭ cu doi banĭ în trei pungĭ. Despre vestitul Bartha Miklos se colportă următórea scire: D-l Bartha scriea articole de fond pentru ḑiarul oposiţional „Magyarország" şi incassa pe an 20.000 coróne şi tot în acelaşĭ timp scriea articole de fond şi la guvernamentalul „Reggeli Ujság" de unde primia 14,000 cor. Scirea acésta o luăm după „D. T. f. U." — D-l Bartha este unul dintre propovĕduitorii cei mai înfocaţĭ ai maghiarisării.

Sinucidere. Unul din membrii trupei teatrale maghiare, care dă representaţii în localitate, *Mihalyi* Pal, s'a sinucis.

Dările încassate în luna Aprilie în comit. Braşov au fost în sumă de 28,547 cor. 12 b. (direct), 529 cor. 25 b. (taxe milit.) şi 613 cor. 94 b. (taxe pentru îngrij. bolnavilor). La sfîrşitul lui Aprilie restanţele dărilor directe erau de 436.883 cor. 45 b.

Licitaţiune. In ḑiua de 15 Maiŭ (Joi) a. c. la órele 3 d. m. se va ţine licitaţie pentru darea în arêndă pe timp de 6 anĭ a pescuitului în apele Timişului. Licitaţia se va ţiné în cancelaria administraţiei silvice din Timişul de jos. Ofertele cu timbru de 1 cor. şi 20 cor, garanţie se primesc până la începutul licitaţiunei. Condiţiunile se pot consulta în orĭ-ce timp în cancelaria aceleiaşĭ administraţii.

Catastrofa din insulele Antille.

(Un oraş nimicit prin lavă.)

Vulcanul Pelée din insula Martinique, a erupt în nóptea de 6 spre 7 Maiŭ, causând o catastrofă teribilă, care reamintesce sórtea oraşelor Herculanum şi Pompeji Erupţiunea a nimicit unul din cele mai înfloritóre oraşe, *Saint-Pierre*, mărgăritarul coloniilor francese, oraş, care avea o episcopie, teatru, casărmĭ, şcólă secundară, tribunal şi alte instituţiunĭ.

Spăimântătórea erupţiune s'a întêmplat nóptea. Ea a acoperit oraşul cu cenuşă şi lavă incandescentă, aprinḑêndu-l. Locuitorii oraşului (vr'o *30,000*) au încercat sĕ fugă, dér au fost ajunşĭ şi îngropaţĭ de lavă, de plóie de cenuşă, de pietrii roşite de foc. Blocurĭ enorme înfocate au fost aruncate asupra bastimentelor din port, sfărîmându-le şi ucidênd pe toţĭ marinarii. Pe vaporul „Roddam" 18 marinarĭ au fost omorîţĭ de un enorm bloc înfocat şi bastimentul s'a aprins. Vulcanul arunca la înălţimĭ enorme masse marĭ de materie aprinsă, care cădea asupra oraşului şi în mare.

N'au perit însĕ numai locuitorii din oraş, ci şi cei din împrejurime, aşa că numĕrul victimelor teribilei catastrofe este de vr'o *40,000* In *Saint-Pierre* şi împrejurime *nicĭ un om n'a remas în vieţă*. Cadavrele zac cu miile pe ţĕrmul mării, ca după o luptă teribilă. Oraşul e redus la o movilă enormă de ruine fumegânde, acoperite de un strat gros de cenuşă ardĕtóre.

O ultimă telegramă spune, că erupţiunea vulcanului continuă. Toţĭ vulcanii din insulele Antille încep sĕ facă erupţiunĭ. Panica în populaţiunea insulei e mare. Un cutremur violent a distrus mai multe sate.

Vulcanul *Pelée* era creḑut stîns de 50 de anĭ. Lacul, care ocupă craterul, într'o lărgime de 150 metri, s'a rĕvărsat asupra oraşului, apa lui fiind clocotitóre. Vulcanul e înalt de 1350 metri. El a erupt mai pe urmă în 1851, atuncĭ însĕ n'a causat stricăciunĭ.

Catastrofa a întristat mult Francia, fiind-că Saint-Pierre era unul din oraşele cele mai înfloritóre.

ULTIME SCIRI.

Viena, 12 Maiŭ. *Primim aicĭ scirĭ din Budapesta, că pe mĕsură ce se apropie congresul studenţesc din Septemvrie, profesorii dela universitate terorisézá pe studenţii românĭ şi că la esamene le pun întrebărĭ, décă nu cumva stau în fruntea vre-unei mişcărĭ românescĭ.*

Diverse.

Chinesii descoperitorĭ ai Americei. Cu toţiĭ am învĕţat, atât în istorie cât şi în geografie, că Christofor Columb a descoperit America în anul 1492. Se pare însĕ că ilustrul Genovez nu a descoperit nimic, căcĭ continentul american a fost cunoscut cu 4100 anĭ înainte de el şi că onórea de a fi pus cei dintâiŭ piciorul pe acest pămênt este a Chinesilor. S'au descoperit în Statele-Sonora, în Mexic, mai multe pagode chinese îngropate în pămênt. Intr'una din aceste pagode, lângă oraşul Ures, s'a găsit o inscripţiune al cărei text arată fórte clar că a fost construită în anul 500 înaintea erei nóstre. Alte inscripţiunĭ, găsite în pagode de acestea, au o dată cu mult mai vechie. Se ḑice că, aceste relevaţiunĭ neprevĕḑute au fost de curênd confirmate de către doi ofiţerĭ americanĭ, carĭ în urma asediului Pekingului, au găsit, în archivele oraşului, o relaţiune despre primele voiagiurĭ întreprinse de chinesĭ în noul continent. Se ḑice chiar că o misiune americană, organisată de către Statele-Unite, va merge în regiunea Sonora spre a studia rĕmăşiţele templelor chinese, ca astfel sĕ pótă resolva problema descoperirei Americei.

POSTA REDACŢIUNEI.

Budapesta. — S'a publicat deja în numĕrul trecut. Vom reveni însĕ. Articolul, ce ne puneţĭ în vedere, îl aşteptăm. Salutare!

Grigore. — B. — *„Sommernachtstraum"* V. 1 Scris în englezesce, cu tóte acestea se citéză mai mult în nemţesce. Aşa s'a împămêntenit. Pe D-ta nu te împedecă nimeni, se interpretezĭ citatul, înţelegênd alt animal, eventual chiar pe acela, pe care ni-l'ai comunicat şi pe care îl întâlnim tot aşa de des în fa-bule, ca şi pe leu.

Proprietar: ***Dr. Aurel Mureşianu.***
Redactor responsabil: ***Traian H. Pop***

Preţurile cerealelor din piaţa Braşov.

Din 9 Maiu 1902.

Mĕsura séu greutatea	Calitatea.	Valuta în Kor.	ti
1 H. L.	Grâul cel mai frumos	14	50
„	Grâu mijlociu . . .	14	20
„	Grâu mai slab . . .	13	20
„	Grâu amestecat . .	11	–
„	Secară frumósă. . .	10	—
„	Sĕcară mijlociă. . .	9	60
„	Orz frumos	7	40
„	Orz mijlociu. . . .	7	20
„	Ovĕs frumos. . . .	6	40
„	Ovĕs mijlociu . . .	6	—
„	Cucuruz	8	40
„	Mălaiu (meiŭ) . . .	8	10
„	Mazăre.	24	—
„	Linte	15	—
„	Fasole	9	—
„	Semênţă de in . . .	24	—
„	Sĕmênţă de cânepă .	8	25
„	Cartofĭ.	1	90
„	Măzăriche.	—	—
1 kilă	Carne de vită . . .	—	96
„	Carne de porc . . .	1	04
„	Carne de berbece. .	—	—
100kil	Sĕŭ de vită próspet .	44	–
„	Sĕu de vită topit	64	–

Bursa de Bucuresci

din 9 Maiu 1902

Valorĭ	Do-bêndă	Scad. cup.	Cu banĭ gata
Renta amortisabilă	5%	Apr.-Oct	96.3/4
„ „ Impr. 1892 . . .	5 „	Ian.-Iul.	97.1/2
„ „ din 1893 . . .	5 „	„ „	97.1/4
„ „ 1894 int. 6 mil. .	5 „	Apr.-Oct.	81.1/4
„ „ Impr. de 32 1/2 mil.	4 „	Ian.-Iul.	84.3/4
„ „ Impr. de 50 mil. .	4 „	„ „	84.3/4
„ „ Impr. de 274 m. 1890	4 „	„ „	84.3/4
„ „ Impr. de 45 m. 1891	4 „	„ „	83.3/4
„ „ Im. de 120 mil. 1894	4 „	„ „	83.3/4
„ „ Impr de 90 mil. 1896	4 „	„ „	85.—
Oblig. de Stat (Conv rurale)	6 „	Mai-Nov.	—.—
„ Casei Pensiunilor fr. 300	10	„ „	—.—
„ comunei Bucurescĭ 1883	5%	Ian.-Iul.	—.—
„ „ „ din 1884	5 „	Mai-Nov	—.—
„ „ „ din 1888	5 „	Inn.-Dec.	—.—
„ „ „ din 1890	5 „	Mai-Nov.	—.—
Scrisurĭ fonciare rurale . . .	5 „	Ian.-Iul.	96.3/4
Scris. fonciare rurale din 1890	4 „	„ „	84.3/4
„ „ urbane Bucuresc	5 „	„ „	83.3/4
„ „ „ Iaşĭ . .	5 „	„ „	77.1/2
Oblig. Soc. de basalt artificialĭ	6 „	„ „	—.—
	V.‹N.		—.—
Banca Rom. ult. div. fr. 12.81	500	150 v.	
Banca Nation. ult. iv. 8.—	500	intr. v.	—.—
Banca agricolă	500	150 v.	2295
Dacia-Romània ult. div. 35 lei	200	intr. v.	2?8.—
Naţionala de asig. ult. div. lei 43	200	„ „	167.—
Soc. bazalt artif. ult. div. lei 30	200	„ „	393.—
Soc. rom. de constr. ult. div. 15 l.	250	„ „	380 —
Soc. rom. de hârtie ult. — —	100	„ „	—.—
„Patria“ Soc. de asig. ult. 4 lei	100	„ „	145 —
Soc. rom. de petrol 1 em. u. d. 0	200	„ „	—.—
„ „ „ „ 2 em u. d. 0	1000	„ „	—.—
Soc. de fur. militare u. d. 60 l.	300	„ „	—.—
„Bistriţa“ soc. p. f. hârtii 30 l	1000	„ „	—.—
Sociat. p. constr de Tramaxs	200	„ „	—.—
20 francĭ aur	—	„ „	—.—
Fabricile Unite de gazóse. . .	12	„ „	—.—

Bursa de mărfurĭ din Budapesta.

din 8 Maiu. 1902.

Sĕminţe	Cualitatea per Hect.	Preţul per 100 chilograme dela	până la
Grâu Bănăţenesc . . .	80	9.15	9.30
Grâu dela Tisa	80	9.10	9·20
Grâu de Pesta	80	9.10	9.20
Grâu de Alba regală . .	80	.—	.—
Grâu de Bácska	80	—	.—
Grâu unguresc de nord .	80	.—	.—
Grâu romànesc	80	—	.—

Seminţe vechĭ orĭ nouĕ	Soiul	Cualitatea per Hect.	Preţul per 100 chilograme dela	până la
Sĕcara . . .		70—72	7.15	7.45
Orz . . .	nutreţ. .	60—62	6.70	7.10
Orz. . . .	de rachiu	62—64	6 62	6.68
Orz . . .	de bere .	64—66	5.74	5 75
Ovĕs . . .		———	.—	—.
Cucuruz . .	bănăţen .	75	—	—.
Cucuruz . .	alt soiu .	73	—.—	—.—
Cucuruz . .	„ „			
Hirişcă . .			4.50	5.—

Producte div.	Soiul	Cursul dela	până
Săm. de trifoiu	Luţernă ungur.	48.—	58.—
„	„ transilvană	33.—	42.—
„	„ bănăţenă	45.—	48.—
„	„ roşiă . .	—.—	—.—
Ulei de rapiţă	rafinat duplu .	— —	—.—
Ulei de in .		—.—	—.—
Unsóre de porc	dela Pesta . .	56.75	57.25
„ „	dela ţeră . . .	—.—	—.—
Slănină . . .	svêntată . . .	47.25	47.75
Prune	din Bosnia . .	—.—	—.—
„		—.—	—.—
Lictar	Slavon şi Serbia	—.—	—.—
„	din Serbia în s.	17.50	18.—
Nucĭ . . .	slavon nou . .	—.—	—.—
Gogoşĭ . . .	sêrbesc . . .	—.—	—.—
„	din Ungaria . .	—.—	—.—
Miere	unguresci. . .	—.—	—.—
„	sêrbescĭ . . .	—.—	—.—
Cêră	brut	—.—	—.—
Spirt	Drojdiuţe de s.	—.—	—.—

Preţul per 100 de chilograme

Cursul losurilor private

din 7 Mai 1902.

	cump.	vinde
Basilica	19 95	20 10
Credit	433 —	438.—
Clary 40 fl. m.	172 50	176.50
Navig pe Dunăre.	— —	—.—
Insbruck	82.	84.—
Krakau	73 —	75.—
Laibach	74 —	78 —
Buda	— —	— —
Palffy	192.—	200.—
Crucea roşie austriacă . .	18.—	19 2
„ „ ung.	57.—	58 —
„ „ ital	29 15	30 15
Rudolf	80.—	84 —
Salm	234 —	240.—
Salzburg.	79.—	81 —
St. Genois	260.—	270.—
Stanislau	—.—	— —
Trientine 4 1/2 % 100 m. c. .	425 —	430.—
„ 4% 50	43.50	45 50
Waldstein	66.—	69 -
„ de 10 francĭ . . .	33 -	37.—
Banca h. ung. 4%	—.—	— —

Cursul pieţei Braşov.

a Din 13 Maiu n. 1902.

Bancnot rom.	Cump.	18.98	Vênd.	19 02
Argint român.	„	18.40	„	18.44
Napoleond'orĭ.	„	19.—	„	19.10
Galbenĭ	„	11.30	„	11.40
Ruble R sescĭ	„	126.—	„	127.—
Mărcĭ germane	„	58.50	„	—.—
Lire turcescĭ	„	10.72	„	—.—

235–1902
végrh. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulirt birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a zernesti kir. járásbiróság 1900 evi Sp 39/9 számu végzése következtében Dr. Manoiu Miklós brassói ügyvéd által képviselt Prechál Antal a.-moecsi lakós javára Ratiu Mária simoni lakósnö ellen 60 kor. s jár. erejéig 1900 évi Május hó 21-en foganatósitott kielégitési végrehajtás utján lefoglalt és 636 kor. 40 fillre becsült következö ingóság k, u. m. házi butorok, könyvek, szönyegek, edüstnemüek, stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a Zernesti kir. járásbiróság 1900-ik évi V. 130/7 számu végzése folytán 60 kor. tökekövetelés ennek 1897 évi Január hó 5 napjától járó 8% kamatai. és eddig összesen 130 kor. 20 fillérben biróilag már megállapitott költségek erejéig Simonban Raţiu Mária lakásán leendö eszközlésére **1902 Május hó 17 napjának délutáni 1 órája** határidöül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozok oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérönek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendö ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták, és azokra kielégitési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik

Kelt Zernesten, 1902 évi Május hó 1 napján.

HUSZÁR VILMOS
kir. bir. vegrehajtó.

522.1—1.